

Bij de „nieuwe koers” in de Ned. Herv. Kerk paste een „nieuwe Kerkorde”, die 7 Dec. 1950 met grote meerderheid van stemmen (76 tegen 14) werd aangenomen.

Natuurlijk moest de vraag onder de ogen worden gezien, waarom men in 1950 en voorafgaande jaren niet teruggreep naar de van ouds vigerende kerkorde.

Deze aanloop verraadt het on-confessionele standpunt van de schrijver inzake de kerk. De Hervormde Kerk had tot op 1816 een kerkorde, die gegrond was op de Geloofsbelijdenis, art. 27-32.

De schrijver vervolgt: „In de eerste plaats lag er reeds force majeure in het feit, dat er tussen de z.g. Leicester-synode te 's-Gravenhage in 1586 en de 19e eeuwse jaarlijkse synoden onder de vigueur van het reglementaire kerkrecht uit de dagen van koning Willem I geen periodieke nationale Nederlandse synoden konden gehouden worden.

heid ver hebben gebracht. Er is een wijsgeer geweest, die manmoedig de giftbeker dronk.

Er wordt verhaald van Seneca, dat hij van keizer Nero de boodschap krijgt, dat hij zelfmoord moet plegen, Dr J. N. van Sevenster beschrijft in zijn boekje: „Leven en dood in de Evangeliën” deze daad als volgt: „Als zijn vrienden in tranen uitbarsten, roept hij hen tot standvastigheid terug.

Zulk een leven en zulk een sterven is voor iemand die de HERE vreest onmogelijk en zulk een heldhaftigheid wordt ons in de Schrift niet als ideaal voor ogen gesteld. Het is de HERE ook niet welbehagelijk. Want het is de houding van de hoogmoedige mens, die van genade niet leven wil en niet gebroken is van geest noch verslagen van hart, Ware „helden” maakt de HERE van hen, die Hem vrezen.

„De HEER betoont Zijn welbehagen Aan hen, die need'rig naar Hem vragen, Hem vrezen, Zijne hulp verbeiden, En door Zijn hand zich laten leiden; Die, hoe het ook moog' tegenlopen, Gestadig op Zijn goedheid hopen, O Salem, roem de HEER der heren; Wil uwe God, o Sion, eren.” H. J. J.

Kerkorde terug te grijpen als op het non plus ultra van een zuiver-Gereformeerde Kerkendordening”. Wonderlijke redenering! Dat wil zeggen: men moet niet op de Dordtse K.O. teruggaan, want die was niet gereformeed gebleven, indien er regelmatig synoden waren gehouden.

„Het tweede feit, waarop ik de aandacht vestigen wil, laat wellicht nog duidelijker gevoelen, dat het teruggrijpen op de Dordtse Kerkorde door het Geref. Protestantisme van de 19e en de 20e eeuw geforceerd is. Zowel de Afgescheidenen van 1834 als de Dolerenden van '86 hebben zich wel in hun kerkrechtelijke regelingen voor hun kerkformaties met geestdrift weer verbonden verklaard aan de Dordtse Kerkorde, maar ontnamen tegelijkertijd met nogal vèr gaande vrijmoedigheid alle actuele betekenis aan die bepalingen uit de Dordtse kerkenordening, welke door de veranderde situatie in de verhouding van Kerk en Staat in de 19e eeuw geen toepassing meer konden vinden.

Tot zover prof. Haitjema. Dat komt dus kort en goed hierop neer: de Dordtse Kerkorde is onaanvaardbaar, want de situatie inzake de verhouding Kerk en Staat is inmiddels veranderd. Als dit nu het bezwaar is, dan had men toch ook eens den volke moeten laten zien, wat een verdwijning klein deel van de Dordtse K.O. wijziging behoefde om alle bezwaar te laten vervallen.

Die was eenvoudig deze: met de Dordtse K.O., dat is: de Belijdenisgetrouwe K.O. in de hand, kon men zijn opzet, de doorbraak te forceren, niet bereiken.

Kerk-rechten of Leden-rechten?

In de revolutionnaire Franse tijd is de vraag of de kerkelijke goederen toebehoren aan de kerken als corporaties dan wel aan haar leden, welke vraag ook in onze dagen van groot belang is, aan de orde geweest. Hoe dachten de Fransgezinden toen over de goederen van de aloude Gereformeerde Kerk? In de dissertatie van Lohman: „De Kerkgebouwen der Ger. (Herv.) kerk” vinden wij op pag. 192 de volgende mening van Lockhorst weergegeven: „Ziet hier, representanten, mijne bedenking: wij moeten nu doen, hetgeen toen ter tijd had behooren te geschieden —. Namelijk de voorvaders der protestanten zijn zo wel als die der R.K. contribuanten aan de zogenaamde geestelijke fondsen geweest — verandering in godsdienstige gevoelens kan naar mijn inzien geen verandering in aanspraak op eigendommen maken. En dus dunkt mij, moesten die goederen welke tot Kerkelijke zaken zijn bestemd overeenkomstig die bestemming, onder de verschillende Gezindheden worden verdeeld — zoo, dat elk daar in naar het getal der belijders een deel in dezelve ontvingen, maar met geen ander recht, dan om dezelve tot kerkelijke zaken naar derzelver bijzondere Inrichtingen te gebruiken.”

En in overeenstemming met dit standpunt bepaalde art. 6 van de Additionele Artikelen tot de Acte van Staatsregeling voor het Bataafse volk van 1798: „Alle Kerk-Gebouwen en Pastorij-Huizen der voormaals Heerschende Kerk, voor zoo ver' zij, door aanbouw uit de afzonderlijke Kas der Gemeente, geene bijzondere en wettige eigendommen zijn, worden overgelaten aan de beschikking van ieder Plaatslijk Bewind, om deswege tusschen alle Kerkgenootschappen eenig vergelijk te treffen, en wel binnen de eerstkomende zes Maanden na de aanneming der Staatsregeling.

De grondslag van dit vergelijk is, in iedere Plaats,

Wat zullen we sturen: Dameshoeden of gouden ijzers?

Onder het kerknieuws van „Kerknieuws” trof ons dezer dagen een rij van problemen, waarmee de meerdere vergaderingen van de Gereformeerde Gemeenten te worstelen hebben. De classis Kampen heeft lang gedelibereerd over de vraag of een rustend spoorwegarbeider, bezwaard met een mede door Zondagsarbeid verkregen pensioen, wel toegelaten kon worden tot de gemeenschap der kerk? Men kwam er niet uit.

De classis Rotterdam stelde ter vergadering van de particuliere synode van het (Wilde!) Westen de vraag, hoe men moest handelen met gemeentesleden, die er een televisietoestel op na houden? Deze zaak kon op de mindere vergadering niet worden afgedaan. En deswege werd deze zaak verwezen naar de generale synode. Hetgeen — eerlijkheid gebiedt ons het te erkennen — ook kan geschied zijn, omdat de televisie — na reeds tot de kerken-in-t-gemeen behoort, De televisie — de verzienheid.

Maar het meest trof ons het bericht, dat de particuliere synode van het (toch wel zóér Wilde!) Westen een voorstel aannam van de classis Dordrecht (1618-1619) geen vrouwelijke personen met kort geknipt haar toe te laten tot het doen van belijdenis en het komen tot de doop.

Ik stel mij voor, dat van de wanden van het vergaderlokaal een aantal oudvaders van tussen de lijsten, die hun beeltenis omvat houden, instemmend heeft geknipt, toen deze Dordtse leefregels tot knippatronen voor het gehele Westen werden verheven: de prulken van deze (mannelijke) personen bewogen zich. Ook de zeven „batterijen” van de pruk van Schortinghuis. Er komt daar werk aan de winkel. Bij het onderzoek van de belijdenis-catechisanten zullen de ouderlingen voortaan niet alleen de jongens „onder het vestje”, maar ook de (Zeeuwse) meisjes onder de muts moeten kijken. Want de vrouw moet een macht op het hoofd hebben.

Dat doet me opeens denken aan de dominee, die — het was in de oorlogsjaren — bezoek kreeg van een nog jeugdig gemeentelid, die kwam verklaren, dat hij bezwaard was. Dat trof. Want dat was dominee ook. Maar spoedig bleek, dat ook dominees de dag niet moeten prijzen voordat de avond gevallen is. Want het bleek, dat de bezoeker anders bezwaard was dan de bezochte. Het was maar, dat er tegenwoordig zoveel meisjes in de kerk zaten met ongedekte hoofden. En de vrouw — zo sprak hij — moest een macht op het hoofd hebben. Dat was naar zijn mening een gebod voor alle tijden en voor alle plaatsen. Een oecumenisch gebod alzo. Van kracht voor de gehele gewoonde wereld. Van Groenlands koude bergen tot Java's tropisch strand. En hoe dominee ook praatte, hij vermocht niet deze ouwelijke jongen te overtuigen van het tegendeel.

Toen probeerde hij het anders. Hij deed alsof hij zich gewonnen gaf.

En zei: dan moet het met de zending ook anders. Dan moeten we onze zendingen een schip vol dameshoeden meegeven. Want tot dusver gaan die javaanse en soembanese vrouwtjes altoos blootshoofds naar de kerk. Dat moet dan ook anders. Misschien was het maar het beste, die juffrouw van de overkant — de studeerkamer zag precies op een dameshoedenwinkel uit — naar Indië uit te zenden. Dan kan die die vrouwtjes wat vlotte hoedjes aanmeten.

De mond van de bezoeker viel open. Hij maakte een afwerend gebaar. Maar dominee ging onverstoorbare voort: Of, jochie, wou jij die vrouwtjes allemaal een gouden oorijzer cadeau doen, met een kanten muts? De jonge man begon het spel door te krijgen. En stapte op. Vriendelijk uitgeleid door zijn dominee. De juffrouw uit de hoedenwinkel liet juist het gordijn vallen.

het grootst aantal van Leden der onderscheiden Kerkelijke Genootschappen, hetgeen alzo de relatieve meerderheid van Zielen zal uitmaken.

Hetzelfe zal de voorkeus hebben omtrend de maatschappij eener Plaatslijke Kerk en Pastorij, onder bepaling echter, na gedaane begrooting van de waarde dier Gebouwen, van een maatige uitkeuring, hetzij in eens,

Prof. Schilder heeft men ipso tingen een spel willen vragen: Holwerda, op kerkeraad vervaast en bondig n wat tenslotte. Holwerda belang U hem niet t, en het recht n vriend van 122 is de weg v. d. B.

DE SCHRIFT

eggen: diep in itzicht hebben. n nemen in de eekwoord onder gaan uit. Het fval vreet voort tot een modern an de christen- der is het ver- al gedoopten is len van die ge- oeveel mensen, rk gaan, zitten t: me niet vergis e scholen in de e de christelijke net het gehalte agere en hogere indelen in duis- endelen en duis- arover niet uit- it me wel. Dit niet meer weet e de HERE de verdrietelijk- le huis. Die niet

is wandelt, van Naam des HE- en niet te doen HERE, die zich Naam geopen- ordt bedopld de aakt Door zijn Hem door het Hij is barmhar- zijn eigen Zoon od des kruises, nachtig en ont-

het deze week majesteit van ed schudden op vertrouwen met We mogen op i niet mat. Zou ten doorhelpen? even heeft, ons ater, door dui- HERE zijn kerk varen? Kan één i bewegen? Kan helpen als een zijn Woord be- n aarde voorbij tlaat in eeuwig- at op recht en

E en steun op

in, tokken zijn, eurstellen; plevaren, t zijn igen zijn, HERE, l.

er hinden, ykten.” 3 : 17-19).

g van de held- en uit zichzelf igheden staande zijn stuk bren- t. Zelfs de dood zijn enkele men- mede heldhaftig-